

**Nationaal Coördinator
Groningen**

Behandeld door
 (10)(2e)

T (10)(2e)
 secretariaats@nationaalcoordin
 atorgroningen.nl

Datum
 18 januari 2017

Kenmerk
 NCG / 17007295

Kopie aan

verslag

Omschrijving	Verslag vergadering Bestuurlijke Stuurgroep
Voorzitter	De heer H. Alders
Vergaderdatum en -tijd	5 december 2016, 10.00 uur - 12.00 uur
Locatie	Gemeente De Marne (R. Ritzemastraat 2, 9965 TD Leens)
Aanwezig	Dhr. Ten Brink (Slochteren), dhr. Van de Nadort (Ten Boer), dhr. Beukema (Delfzijl), dhr. Eikenaar (Provincie Groningen), mw. Pot (Appingedam), mw. Pijs (namens het Rijk), dhr. M. Camps (namens het Rijk), dhr. B. Popken (vervangt Den Oudsten, Groningen), dhr. J. Bonnema (vervangt dhr. Rodenboog, Loppersum), mw. Van Beek (Eemsmond), dhr. Munnikma (Menterwolde), dhr. Michels (Winsum), dhr. Bakker (Bedum), dhr. De Jonge (Hoogezand-Sappemeer), dhr. Alders (NCG), dhr. De Boer (NCG), dhr. (10)(2e) (NCG, verslag).
Afwezig	Dhr. Wiersma (De Marne), dhr. Den Oudsten (Groningen), dhr. Rodenboog (Loppersum)

Bijlage(n)

1. Opening

De vergadering wordt geopend. De heer M. Camps, secretaris-generaal EZ, is aanwezig om het wetsvoorstel onder agendapunt 6 toe te lichten.

2. Verslag en afsprakenlijst Bestuurlijke Stuurgroep 27 oktober 2016

Verslag wordt vastgesteld. Geen opmerkingen.

3. Mededelingen

a. Voortgang uitvoering door de NCG

Geen opmerkingen.

b. Stand van zaken t.a.v. regelingen

Provincie: in het kader van de opkoopregeling is er een aantal bezwaarmakers. Deze zijn niet ontvankelijk verklaard. Hoe staat het daarmee? Moet er niet op een af andere manier een mogelijkheid van bezwaar ingericht worden? De regeling heeft publieke en private aspecten.

NCG: het is een privaatrechtelijke regeling. Alle aankopen worden door de NAM gedaan. In het kader van het tot stand komen van het woonbedrijf wordt dit meegenomen. In de pilot was dit niet mogelijk.

Appingedam: in ongeveer de helft van de gevallen zijn voorlopige koopcontracten gesloten. Is dit positief te waarderen of is er sprake van stagnatie?

NCG: Er zijn geen belemmeringen. Er is een aantal redenen afhankelijk van persoonlijke omstandigheden waarom er nog geen koopcontracten zijn. De adviesgroep komt deze maand nog bijeen om te bespreken wat er gebeurt met het restbedrag.

c. Stand van zaken t.a.v. onderzoeken

Provincie: vestigt aandacht op het onderzoek bovengrond. Blijf daar stevig in investeren. Het is van groot belang om dit onafhankelijk en goed vorm geven.

NCG: in een notitie is getracht aan te geven wat er gaande is op dit punt. Er is een gesprek met de Universiteit Leiden voor een onafhankelijke review. Overigens is de aansluiting onderzoek ondergrond en onderzoek bovengrond ook belangrijk. De regio maakt zich zorgen dat zij niet aangesloten is bij de vraagstelling. Het onderzoek naar 'tilt-meters' loopt.

d. Stand van zaken afhandeling schade buitengebied

NCG: alles is erop gericht dat in de 2^e helft januari de rapporten er zijn. De begeleidingscommissie komt volgende week nog bij elkaar. Dan is er nog de mogelijkheid om opmerkingen te maken die in de rapporten door de onderzoekers verwerkt kunnen worden.

e. Verslagen stuurgroep leefbaarheid 31 augustus 2016 en 13 oktober 2016

Geen opmerkingen.

4. Stand van zaken versterking (Mondelinge toelichting)

NCG geeft een toelichting en doet daarbij het nadrukkelijk verzoek om deze informatie nu niet te delen met derden. De huidig beschikbare inspectierapporten (vanuit de 1450, Heft in eigen hand, lopende pilots) zijn op een rij gezet. Alle rapporten zijn bekeken aan de hand van NPR 998- 2015, met NLTH en sommige aan de hand van Tremuri. Alle rapporten bevatten, ongeacht de toegepaste rekenmethode, ongeacht het bureau (Arcadis/Arup/Wassenaar) en ongeacht het type woning, het advies dat versterkt moet worden. Er zijn nu 500 van de 1450 woningen beoordeeld. Een deel van de rapporten moet nog komen en van een ander deel moet de inspectie nog plaats vinden. Met deze gegevens moet de conclusie zijn dat alle woningen uit ronde 1 versterkt moeten worden. De bewoners worden als eerste geïnformeerd. Morgen worden 1450 brieven verzonden. Bij een derde deel van die groep zijn er rapporten. De bewonersbegeleiders maken in de eerste week van januari afspraken voor keukentafelgesprekken met deze groep. Bij het tweede deel van de groep wordt in het begin van het jaar het rapport verwacht en worden aansluitend afspraken gemaakt. Bij groep drie wordt een afspraak gemaakt voor inspectie waarna rapporten en afspraken voor keukentafelgesprekken volgen. In drie maanden na de versterkingsrapporten zullen de gesprekken plaats vinden. Dat betekent ook dat de gesprekken met de gemeenten zeer geïntensiveerd moeten worden. Anders bestaat het risico dat versterkingsplan en andere plannen uiteen gaan lopen. Er kan wel even gewacht worden op gemeentelijke plannen maar dat kan niet te lang.

Aan de NEN-commissie is gevraagd om naar de nieuwste inzichten te kijken. Dat kan leiden tot aanpassing van de NPR. Dat zal dan niet eerder dan 1 juli zijn.

De Maatschappelijke Stuurgroep wordt morgen geïnformeerd voordat met de minister wordt gesproken. Met de gemeenten die het betreft zal apart contact worden opgenomen over wat er gaat gebeuren. Het gaat om Loppersum, Appingedam, Ten Boer en Slochteren. De versterkingspunten zullen woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag verlengde openingstijden hebben om vragen over de brief te kunnen beantwoorden. Dit is vermeld in de brief.

Aan Wassenaar en Rots is gevraagd een aantal rapporten onafhankelijk van elkaar te lezen of zij de conclusie delen. Zij komen tot exact dezelfde conclusie. Daarnaast is de NEN-commissie uitgenodigd om tien rapporten te beoordelen met de vraag of NPR op de juiste manier is toegepast. De NEN-Commissie kon dit op een dergelijke korte termijn niet realiseren.

Appingedam: zit er een grote differentiatie in de uitkomsten van de type woningen of gebieden?

NCG: de overschakeling naar de deskundigenaanpak en de catalogus, zoals nu in het MJP is opgenomen, wordt volledig bevestigd door de onderzoeken. Een aantal te nemen maatregelen komt namelijk steeds terug (b.v. verstijven houten vloeren, verankeren verdiepingsvloer aan muren, dakbeschot). De differentiatie zit dan in de ligging: wat is de PGA-waarde en de grondsamenstelling.

Delfzijl: is er een indicatie wat dit (maximaal) gaat kosten per pand?

NCG: Dat is nog niet bekend. Het is wel duidelijk dat het gaat om enorme bedragen (nog afgezien van kosten van herhuisvesting e.d.). Ook met toepassing van de catalogusaanpak gaat het nog steeds om flinke bedragen.

Eemsmond: er worden brieven naar de bewoners verzonden. Worden de corporaties als eigenaren ook geïnformeerd?

NCG: ja, die worden ook geïnformeerd.

Slochteren: verzoekt de NCG de BS mee te nemen in correspondentie zodat bekend is wat er gecommuniceerd wordt?

NCG: ja, morgen zal de Bestuurlijke Stuurgroep geïnformeerd worden.

Eemsmond: wat als er buiten het gebied van de 1450 een andere NPR gaat gelden? Als die woningen in de tweede tranche zitten, dan moet wel helder zijn op basis waarvan eventuele afwijkingen van de eerste tranche gaan plaats vinden.

NCG: er wordt gewerkt met de NPR. Als op 1 juli een nieuwe NPR geldt, dan geldt die voor alles wat dan loopt. Stel nu voor dat er grote afwijkingen zijn dan moet gekeken worden naar de lopende rapporten Bij voortschrijdend inzicht moet daarover aan de voorkant heel goed over gecommuniceerd worden. Met alle bewonersbegeleiders is hier over gesproken. De reactie van de bewonersbegeleiders is, dat eigenlijk alle mensen ervan uitgaan dat hun huis versterkt moet worden. Wat overeind blijft staan is dat ieder huis geïnspecteerd moet worden. Met extrapoleren moet heel terughoudend omgegaan worden.

Ten Boer: Als uit al die onderzoeken blijkt dat er versterkt moet worden kan dan nu een vereenvoudiging in de berekening, de engineering, plaatsvinden? Kan dat met deze uitkomsten in de toekomst sneller gedaan worden?

NCG: Voor de types die nu beschreven zijn, kan het redelijk snel gaan. Voor types die nog niet eerder gezien zijn, moet eerst een berekening met NLTH plaats vinden. De conclusies betreffen ronde 1, fase 1. Met extrapolaties moet voorzichtig gedaan worden (bijvoorbeeld nog onduidelijk welke aannames de bureaus in hun berekeningsmethodieken hanteren, hoe conservatief zijn deze?).

Delfzijl: is er al een reactie van de NAM ontvangen?

NCG: deze conclusies zijn in een werkbespreking met NAM gedeeld waar CVW aanwezig was. Zij delen de conclusies.

Appingedam: onderschrijft het idee van de NCG dat de brief niet veel onrust zal veroorzaken. Maar wat betekent dit voor de opgave, de organisatie en de tijdsplanning. Hoe moet dit uitgevoerd worden?

NCG: opschaling is aangewezen. Er is niet heel veel tijd om alles met alles te combineren. Er moeten gesprekken worden gevoerd om te kijken wat het 'absorptievermogen' van een dorp is. Er moet een groot aantal werkbesprekingen worden georganiseerd met gemeenten en corporaties, om zo te komen tot realistische versterkingsplannen. Alle hulp is nodig van de gemeenten.

NCG: de Bestuurlijke Stuurgroep krijgt nog aanvullende stukken op dit punt. Graag nogmaals aandacht voor de betrouwbaarheid van deze informatie. De bewoners behoren de informatie als eerste te ontvangen.

Provincie: het zou verstandig zijn dat de stuurgroep het moment weet wanneer daar wel over gecommuniceerd kan worden.

NCG: er wordt een draaiboek gemaakt met die momenten en die wordt met de stuurgroep gedeeld.

5. Actualisatie Meerjarenprogramma (incl. voorbereiding t.b.v. Nationaal Bestuurlijk Overleg NBO 6 december)

NCG: Het MJP wordt morgen besproken in het NBO. Welke punten daar agenderen?

Provincie: wil graag nu vijf punten bespreken: regelingen instrumenten, termijn van vijf jaar, VTH BRZO, financiële afspraken, Wet SOdM. Complimenten voor het MJP. Aan veel regelingen wordt gewerkt die heel goed zijn. Met betrekking tot de manier van communiceren over het MJP: als op 20 december de colleges een besluit moeten nemen en op 23 december komt het MJP in de ministerraad, wat kan er in die tussentijd gecommuniceerd worden? De provincie wil graag over de punten die zij zelf hebben ingebracht kunnen discussiëren. Over veel punten is ook al in het openbaar gediscussieerd.

NCG: ten aanzien van de procedure het volgende. Morgen is het Nationaal Bestuurlijk Overleg (NBO); daarna wordt op 8 december het definitieve concept aan de stuurgroep aangeboden. Vervolgens is het gewenst dat het MJP op 13 december in de colleges wordt behandeld. Bij de behandeling van het wetsontwerp is door de stuurgroepen aangedrongen op feit dat als er goedkeuring is van de colleges dat het dan gewenst is, dat bij de vaststelling in de ministerraad acht geslagen wordt op de opvatting van de andere partners. Wil dit functioneren dan is de termijn van behandeling zoals hiervoor genoemd, gewenst. De gemeenten en provincie kan de NCG informeren, de NCG zal de minister kan informeren, de minister betreft dat in zijn afwegingen en deelt dit vervolgens met de ministerraad. Hiermee wordt de governance-notitie recht gedaan en uw vraag rondom het wetsontwerp. De NCG gaat morgen luisteren, 7 december schrijven, en 8 december aanleveren. Met betrekking tot openbaarheid: op het moment van het rondsturen op 8 december aan alle leden van de stuurgroepen, wordt aan u gevraagd om pas tot actieve openbaarmaking van het MJP over te gaan inclusief dat wat is besproken na 23 december. Tot aan de 23^e is het MJP dan passief openbaar.

Provincie: dat is prima als wel gecommuniceerd kan worden wat de provincie heeft ingebracht. SG: voorkomen moet worden dat men tot 23 december met elkaar in discussie is. De minister zal ook na morgen hooguit zeggen het is besproken en voor de kerst wordt het MJP definitief. Dit juist om te voorkomen dat er debat ontstaat. De regeling waardevermeerdering kan wel bekend gemaakt worden na het NBO omdat daar een besluit is gevallen.

Provincie: dat laatste is prima maar vindt het wat de openbaarheid betreft gekunsteld als niet gezegd mag worden wat is ingebracht. Een publiek debat is niet de bedoeling.

Appingedam: passieve openbaarheid is prima. Als er iets gevraagd wordt, dan kan antwoord gegeven worden maar niet actief publiceren.

SG: antwoord geven op dat wat eerder is gezegd, is prima maar dan wel steeds aangeven in welke fase dit proces zit. De discussie moet niet worden overgedaan.

Eemsmond: als het MJP 13 december in de colleges wordt behandeld, dan is dat een openbaar besluit.

NCG: 8 december wordt het MJP verzonden. Op het moment dat de colleges hebben ingestemd dan kan het gecommuniceerd worden. Als er een opmerking bij gemaakt wordt kan dat ook gecommuniceerd worden in de zin van dat we onderweg zijn naar de finale besluitvorming.

Nieuwbouwregeling

Gemeente Groningen: zoals er nu ligt kan de gemeente ermee akkoord gaan. Complimenten voor de inspanningen. Een evaluatie over een half jaar of een jaar is op zijn plek.

Koopregeling

Slochteren: naar aanleiding van de evaluatie van de koopregeling is uitvoerig gesproken hoe om te gaan met het woningmarktonderzoek. Het is prima dat OTB daar mee aan de slag gaat maar wel graag met de begeleidingscommissie. Er zijn goede procesafspraken over gemaakt. Gepleit wordt voor snelheid in dit traject. Ga snel aan de slag met de evaluatie Boelhouwer en probeer eind 1^e kwartaal dat hier te bespreken

NCG: evaluatie hoeft niet te wachten op CBS-cijfers. Dan heeft ook de critical review plaats gevonden.

Waardevermeerderingsregeling

Provincie: goed dat de regeling nu zo wordt uitgevoerd. Er is nog wel een vraag over de restpositie van de 3200 die vroeger nog wel een aanvraag mochten doen en nu niet meer. In de vorige regeling was het zo dat als het bedrag van € 4000 in zijn volledigheid nog niet was aangevraagd er nog een aanvraag kon worden gedaan. Hoe het zit met mensen die onder de oude regeling een gedeelte hebben aangevraagd. Complimenten dat de regeling er ligt.

NCG: de procedure is vereenvoudigd. De aanvrager hoeft niet voor te financieren. De oude regeling is dicht. Er zijn 5333 bewoners die niet de volledige € 4000 hebben aangevraagd. Daarvan zijn er 2082 die een bijdrage tussen €3900 en €3999 hebben gekregen. Gemiddeld is er €3044 uitbetaald. Er is vaak over gecommuniceerd om alsnog aanvragen in te dienen. Het totaal is 5 miljoen euro.

Het heropenen van de oude regeling is een groot risico. Dan komen ook bewoners in aanmerking die wel schade hebben gehad maar geen schade hebben ingediend en niet alleen diegenen die niet de volledige €4000 hebben aangevraagd. Dit is anders dan de 6800 die niet de kans hadden om een aanvraag te doen omdat er nog geen definitief rapport was. Die vallen onder de nieuwe regeling.

Bedum: vindt het een gemiste kans om de regeling destijds breder open te stellen.

Provincie en bestuurlijke partijen accepteren dit. Iedereen is blij dat de regeling weer is opengesteld.

Vijf-jaarstermijn

Provincie: constateert een probleem ten aanzien van de formulering in het MJP. Of de termijn van binnen vijf jaar versterken wordt gehaald, ofwel het wordt niet gehaald en dan moeten we dat opschrijven. Een derde mogelijkheid kan nog zijn, we weten het nog niet. Nu lijkt t alsof er een nieuwe invulling gegeven wordt aan de vijf jaar. We halen de vijf jaar omdat we de formulering hebben aangepast. Dat is niet acceptabel en niet helder. Dit is ook van belang voor het beroep dat de provincie heeft ingediend tegen het winningsbesluit. Dit is een belangrijk punt. De formulering moet strakker.

SG: waar ligt de zorg van de provincie op dit punt.

Provincie: er wordt gezegd binnen dat binnen vijf jaar geïnspecteerd wordt en dan vervolgens binnen vijf jaar versterkt. Dan kan de looptijd tien jaar zijn. 1 januari 2016 is het vastgestelde moment vanaf wanneer vijf jaar gerekend moet worden. Als dat niet kan omdat het fysiek niet mogelijk is, moeten we dat eerlijk stellen. Ook omdat een van de fundamenten onder het gaswinningsbesluit die termijn van vijf jaar voor het versterken is.

Ten Boer: als de versterking niet binnen 5 jaar is gehaald dan moet maar minder gas worden gewonnen. Het beeld naar buiten toe van versterken binnen vijf jaar is gezet, ook door de minister.

NCG: Er is geen definitie van vijf plus vijf. Wat in het programma, binnen 0,2 valt wordt voor 2020 geïnspecteerd en vervolgens daaruit concluderen dat er nog eens vijf jaar wordt gewacht met de uitvoering is niet correct. We moeten met elkaar vaststellen hoeveel tijd nodig is voor het versterkingsplan. Dus wat beschreven wordt is de dakpansgewijze behandeling. Dit volgt ook uit de brief van 18 december. Eerst inspectie dan versterking en dan weer inspectie en dan weer versterking. Dat zou wel aanvaardbaar zijn.

Provincie: dat de uitvoering zo gekozen wordt is mogelijk maar het gaat om de consequentie van die uitvoering. Als dit de nieuwe administratieve invulling wordt dan heeft de provincie daar problemen mee.

Camps: de MJP-aanpak is geschetst. Er wordt fasegewijs geïnspecteerd en dan volgt al dan niet het besluit van versterking. Het is voorbarig om nu te zeggen dat gaan we wel of niet redden. Het streven is er. Er is geen vertraging met het aan de slag gaan. In het winningsplan zit een jaarlijks ijkmoment. Als veiligheid een issue is dan kunnen daar conclusies aan worden verbonden.

Provincie: zijn we het er dan over eens dat het ijkmoment wel 1 januari 2016 is zoals door de minister ook gezegd is dat vanaf dat moment vijf jaar gerekend wordt. De ambitie die uitgesproken is, is dat binnen vijf jaar de versterkingsopdracht is voltooid.

SG: in het MJP staat hoe de aanpak er uit ziet. De rest is voor de andere discussie

Provincie: natuurlijk moet worden opgeschreven wat er gedaan moet worden maar ook wat we van plan waren te doen.

NCG: stelt voor dat dit gesprek morgen wordt gevoerd met de minister.

Slochteren: hier aan tafel zijn we het wel eens met de aanpak in het MJP. De spanning zit in de relatie met het winningsplan. Er zit een relatie tussen de omvang van de winning en de versterking, dat is de aanname. De minister hecht onvoldoende belang aan de evaluatie. Dat gevoel is er niet. De regio maakt een voorbehoud ten aanzien van de vijfjaarstermijn.

VTH/BRZO

Provincie: mooi dat daar een stap is gezet.

Financiële afspraken

Provincie: vraagt bevestiging dat net zo als met de scholen financieel dezelfde procedure wordt gevolgd. Verder wil de provincie graag benoemen dat de programma's voor erfgoed, zorg, openbare ruimte en scholen worden vormgegeven en dat er ultimo rijksgeld aan de orde zou kunnen zijn.

NCG: van erfgoed is de inventarisatie gestart en voor zorg is een stuurgroep gestart.

Onderwijs afgerond. Openbare ruimte is nog een lastige discussie. De formulering van 18 december maakt integraal onderdeel uit van het MJP.

Provincie: vorig jaar is er een discussie over de financiering geweest daarom is voorgesteld deze letterlijke formulering nog een keer te gebruiken. Dus ook of er bij de voorjaarsnota geld is.

SG: Deze tekst staat er. Voor de zorg is het uitgangspunt dat de NAM en de zorgverzekeraars eerst voor financiering zorgdragen. Daarna pas eventueel het kabinet.

Agenda NBO

SG: welke punten worden morgen voor gelegd aan de minister: de koopregeling, nieuwbouw, waardevermeerdering, industrie, financiën hoeven niet te worden besproken. De vijfjaarstermijn en het wetsvoorstel blijven staan op de agenda. Financiën kunnen worden meegenomen in de mededelingen.

6. Wetsvoorstel 'Positie NCG'

De SG geeft een toelichting op het wetsontwerp. Het wetsvoorstel is besproken in de ministerraad. Gekeken wordt naar een paar punten in de tekst: de precieze formulering over de indeplaatsstelling, de governance en maatschappelijke organisaties. Het ontwerp gaat nu naar de Raad van State en zal in februari terugkomen. Dan moet het kabinet een afweging te maken hoe verder met het wetsvoorstel. Er is nog een gesprek met NAM om te kijken hoe de rol 'NAM op afstand' meer vorm gegeven kan worden in het wetsvoorstel.

Bedum: de gedachte is aangehouden de NAM op afstand te houden. Maar uiteindelijk wordt er meer ingezet op doorzettingsmacht bij de overheid. Zet ook maximaal in op het echt op afstand zetten van de NAM. Dat zit nog te weinig in dit wetsvoorstel. Is ook moeilijk uit te leggen aan de bewoners.

SG: NAM beleeft dit totaal anders. NAM vreest voor de instructiebevoegdheid om in te grijpen in het proces bij de NAM.

Provincie: kijk nog eens naar goedkeuren van provincie en gemeenten als term. Wat betekent dat?

SG: het is niet anders dan nu, een politieke toetsing.

7. Rapport ongelijkmatige daling landbouwpercelen

NCG heeft met LTO en Commissie Bodemdaling gesproken. Gezamenlijk is op dat moment geconcludeerd dat dit onderzoek geen relatie aantoonst en dat gezien de uitkomst van het

Sweco-onderzoek geen vervolgonderzoek aangewezen was. Uit de Maatschappelijke Stuurgroep is het signaal afgegeven dat er een aantal andere zaken/nieuwe percelen relevant zijn. De NCG heeft aangegeven dat nieuwe feit met de commissie Bodemdaling te bespreken.

8. Nieuwe regeling waardevermeerdering

Reeds besproken onder agendapunt 5.

9. Rondvraag

NCG: Maatschappelijke Stuurgroep verzoekt de verslagen van BS en MS over en weer te delen. Kortom, kan het verslag van de BS met de MS worden gedeeld?

De Bestuurlijke Stuurgroep heeft geen enkel bezwaar om vastgestelde verslagen te delen om transparantie te bewerkstelligen.